



Методи сучасної терапії (вибіркова)

Ступінь вищої освіти:	Магістр
Спеціальність:	053 Психологія / Освітня програма практична психологія
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	5.0
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	Залік

Автор курсу та лектор:

к. психол. наук, доцент Побокіна Галина Миколаївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри практичної психології та соціальної роботи

посада

pobokina@snu.edu.ua

+38-066-923-16-16

+38-066-923-16-16
Viber, телеграм

аудиторія за розкладом

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою лекційних занять за дисципліною є збагачення майбутніх психологів знаннями з психотерапії; вироблення базових психотерапевтичних умінь і навичок; засвоєння студентами принципів надання психотерапевтичної допомоги, прийнятих у відповідних напрямках; формування у студентів бажання вдосконалювати знання з психотерапії та розвиток психотерапевтичної культури. **Метою самостійної роботи** за дисципліною є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача; розвиток творчих здібностей та активізація розумової діяльності студентів; формування в студентів потреби безперервного самостійного поповнення знань; розвиток морально-вольових зусиль; поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Результати навчання:

Знання: психотерапія як галузь психологічної допомоги, основні напрями сучасної психотерапії, їхня теоретична основа та практичні методи

Вміння: навчитись своєчасно діагностувати патологічні стани, впливати на процес одужання, вивчити основи вирішення питань соціальної та трудової реабілітації людей із різними видами посттравматичних станів, неврозів, панічних та тривожних розладів у роботі психолога загальної практики; навчитись виявляти їх психологічні особливості; опанувати психічні фактори, що мають вплив на виникнення, перебіг, профілактику, лікування та прогноз описаних станів; опанувати знання відносно особливостей міжособистісної взаємодії даної категорії пацієнтів із найближчим оточенням; виявляти та запобігати виникненню психологічних передумов щодо рецидивів порушень психічного стану.

Передумови до початку вивчення: Для засвоєння дисципліни повинні бути знання з: «Основи психотерапії» студенти спираються на знання, здобуті перш за все при вивченні клінічної психології, «Тренінг особистісного зростання», «Основи психологічного консультування», «Глибинна психокорекція».

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни є збагачення майбутніх психологів знаннями з психотерапії; вироблення базових психотерапевтичних умінь і навичок; засвоєння студентами принципів надання психотерапевтичної допомоги, прийнятих у відповідних напрямках; формування у студентів бажання вдосконалювати знання з психотерапії та розвиток психотерапевтичної культури.

Вивчення даного навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти наступних компетентностей:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

ПРН 2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПРН 3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПРН 4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПРН 8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищенням кваліфікації.

ПРН 10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Поняття про сучасні методи психотерапії	денна 2/0/2 заочна 0,2/0/0,2	Сутність, об'єкт і предмет психотерапії. Класифікація методів психотерапії. Етапи психотерапевтичного процесу. Вимоги до особистості психотерапевта. Модель ефективного психотерапевта за В. Карікашем. Етичні основи і принципи психотерапії. Нормативні документи, що регламентують діяльність психотерапевтів в Україні.	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування.
2.	Методи позитивної психотерапії	денна 2/0/2 заочна 0,2/0/0,2	Зміст та основні характеристики позитивної психотерапії. Принципи позитивної психотерапії. Базові та актуальні здібності в позитивній психотерапії. Техніки positum-підходу. Сфери переробки конфлікту (балансна модель) в позитивній психотерапії. Поняття про моделі для наслідування та базові емоційні установки. Стадії взаємодії в позитивній психотерапії. П'ятикрокова модель консультування та самопомогі.	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування.
3.	Логотерапевтичні методи	денна 2/0/2 заочна 0,2/0/0,2	Зміст та мета логотерапії. Ключові поняття логотерапії: свобода і відповідальність, здійснення та успіх. Види та характеристика основних груп цінностей, за В. Франклом. Основні логотерапевтичні техніки.	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування..
4.	Методи наративної психотерапії	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Теоретичні засади наративної психотерапії. Психологічна герменевтика та її основні поняття. Поняття про наратив. Деконструкція та екстерналізація – ключові техніки наративної психотерапії. Формат практики наративної психотерапії.	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування
5.	Арт-терапевтичні методи	денна 2/0/2 заочна 0,2/0/0,2	Загальна характеристика арт-терапії. Переваги та недоліки арт-терапії порівняно з іншими методами. Форми, види та моделі арт-терапії. Структура проведення арт-терапевтичного заняття.	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування.
6.	Групова психотерапія	денна 2/0/2 заочна 0,2/0/0,2	Поняття про групову психотерапію, її переваги та обмеження. Загальна характеристика психотерапевтичних груп. Поняття групової динаміки та її складові.	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування.
7.	Психодрама Системна сімейна психотерапія	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Поняття про психодраму, її мета і завдання. Основні елементи психодрами. Ключові компоненти психодрами. Форми і фази психодрами. Основні психодраматичні техніки. Загальна характеристика системної сімейної психотерапії. Параметри сімейної системи. Методологічні принципи системної сімейної психотерапії. Техніки системної сімейної психотерапії.	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування
8.	Загальна кількість аудиторних годин:	денне 14/0/14 заочне 2/0/2		

Рекомендована література

1. Психопатологічна синдромологія: психотерапевтичні підходи : навчальний посібник / В.В. Чугунов. — 6-е вид., доповн. і розшир. — Львів: Видавець Марченко Т.В., 2020. — 360 с. ISBN 978-617-7937-39-4
2. Позитивна психотерапія : навч. посіб. з психотерапевт. практик розвитку усвідомленої стресостійкості / І. Гордієнко-Митрофанова, Д. Гоголь — Електрон. дан. — Київ : ГО «МНГ», 2022. - 221 с. : рис., табл., портр. - on-line. ISBN 978-617-95240-7-3 (on-line).
3. Актуальні проблеми психології Т. III : Консультаційна психологія і психотерапія: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України / За ред. Максименка С. Д. — Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України; — К. : Логос, 2019. — Вип. 15. Консультаційна психологія і психотерапія. — 302 с. ISBN 978-617-7631-86-5.
4. Кошова І. В., Литовченко Н. Ф. Психотерапія: навч.-метод. посібн. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2022. 113 с.
5. Психотерапевтичний діагноз : / В.В. Чугунов. — 4-е изд., доповн. — Львів: Марченко Т.В., 2020. — 322 с. ISBN 978-617-7937-21-9
6. Простір арт-терапії : зб. наук. праць / УМО, 2020, ВГО «Арт-терапевтична асоціація», 2020; редкол.: Лушин П. В. та ін.]. — К. : Золоті ворота, 2020. — Вип. 2 (28). — 130 с.
7. Методика та організація наукових досліджень з психології: навчальний посібник для студентів спеціальності 053 Психологія / Укладачі: В.Й. Бочелюк, В.В. Нечипоренко, О.Л. Позднякова, Н.Є. Завацька, Ю.А. Завацький, І.Є. Жигаренко, В.Ю. Завацький. [3-ге вид., перероб. і доп.]. К.: ПВТП «LAT&K», 2023. 384 с.
8. Наукові дослідження в психології: курс лекцій: навчальний посібник / уклад. С. П. Байда. Умань: 2023. 120 с.
9. Кокун О.М., Агаєв Н.А., Пішко І.О., Лозінська Н.С. Основи психологічних знань про психічні розлади. Методичний посібник. К.: НДЦ ГП ЗСУ, 2018. 310 с
10. Психологічні основи розвитку особистості : монографія / Н.Є. Завацька, Ю.А. Завацький та ін. / За заг. ред. В.В. Бочелюка. — Запоріжжя: Просвіта, 2020. — Т.7. — 420 с.
11. Бібліотека психологічної літератури: <http://psylib.kiev.ua/>
12. Українські підручники он-лайн: <http://pidruchniki.ws/>
13. Психологічна бібліотека Псі-фактор: <http://psyfactor.org>
14. <http://www.nbuv.gov.ua/>-Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського

Методичне забезпечення

1. Яцина О. Ф. Основи психотерапії : практикум. Навчально-методичний посібник. Ужгород, 2021. 80 с.
2. Калька Н., Ковальчук З. Практикум з арт-терапії: навч.-метод. посібник. Ч. 1. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 232 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти та завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	10 (по 1,43 балів за 1 ЛК)

Практичні заняття	28 (7 практичних по 4 бали за 1 ПК)
Самостійна робота (контрольні роботи, реферати, есе, презентації, опрацювання наукової літератури тощо)	32
Підсумковий екзаменаційний (заліковий) тест	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань здобувач має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення (використання ідей, розробок, тверджень, статистичних або експериментальних відомостей інших авторів) повинні бути оформлені відповідними посиланнями на першоджерела. Списування або копіювання є категорично забороненими. Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаково для всіх здобувачів. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

Перезарахування кредитів, отриманих у неформальній освіті:

Здобувач вищої освіти може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Завдання і заняття:

Усі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття здобувачі вищої освіти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять здобувачі вищої освіти:

- дотримуються етичних правил поведіння;
- знаходяться на своєму навчальному місці;
- не заважають викладачу проводити заняття та іншим здобувачам навчатися.

Під час контролю знань здобувачі вищої освіти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.